

Janusz Ostoja-Zagórski

Jankowo, pow. Inowrocław

Informator Archeologiczny : badania 6, 96-97

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

JANKOWO, pow. Inowrocław

Zakład Archeologii Wielkopolski
Instytutu Historii Materialnej PAN
w Poznaniu

Badania prowadził mgr Janusz Ostroja-Zagórski.
Finansował WKZ w Bydgoszczy. Czwarty sezon
badań. Grodzisko kultury łużyckiej z okresu hal-
szackiego. Niskie ślady osadnictwa wczesnośrednio-
wiecznego z IX-XII wieku.

Kontynuowano prace badawcze we wschodniej partii wyspy, w rejonie rozpoznanej częściowo w roku ubiegłym bramy wjazdowej. Rozkopano ogółem 45 m². Głównym celem podjętych prac było uchwycenie i rozpoznanie południowego odcinka bramy i przylegającego do niej wału obronnego. Odkryto dalsze elementy konstrukcyjne bramy w postaci 17 słupów o średnicy do 30 cm ograniczające jej południowy zasięg. Ujawniono również dalsze elementy ulicy wjazdowej w postaci poprzecznych bierion spoczywających na podłużnych legarach. Pod fragmentami bramy młodszej ujawniono elementy bramy starszej, z której zachowały się jedynie słupy / wyrwane i leżące luźno pod konstrukcjami ulicy młodszej / oraz fragmenty belek legarowych. Badania prowadzone w rejonie wału obronnego / zakończenie południowego odcinka wału / pozwoliły na poczynienie szeregu spostrzeżeń odnośnie techniki jego wznoszenia. Stwierdzono, iż wały obronne obu grodów / starszego i młodszego / wzniesione zostały na warstwie izolacyjnej wykonanej z gałęzi i konarów brzozy wzmocnionej dodatkowo warstwą wiórów drewnianych. Nad warstwą tą zalegała warstwa jasno-żółtego piasku, a na niej dopiero posadowione zostały podwaliny wału obronnego. Skrzynie tworzące wał wzmocnione zostały w swych dolnych partiach od strony wnętrza grodu przez znacznych rozmiarów legary i skośne słupy zabezpieczające konstrukcje wału przed rozsuwaniem. Lico wału wylepione zostało warstwami jasno-żółtej gliny, a w dolnej partii obłożone było trzema rzędami kamieni. Szerokość południowego zakończenia wału obronnego dochodzi w rejonie bramy do 14 m. Po wewnętrznej stronie wału ujawniono fragmenty ulicy okrężnej, którą tworzyły poprzeczne, ściśle przylegające do siebie bierwiona spoczywające na podłużnych belkach legarowych.

Materiał zabytkowy reprezentowany jest głównie przez ułamki naczyń oraz kilka fragmentów rogowych grocików do strzał i jeden przęślik gliniany. Na podkreślenie zasługuje również fakt odkrycia w rejonie bramy skupiska zwęglonych ziaren prosa, które zalegały na poziomie starszej ulicy wjazdowej.

W roku bieżącym przeprowadzono również w rejonie wyspy poszukiwania podwodne. Penetracjami objęto rejon wschodniego brzegu w rejonie bramy i 6 m szerokości pas wokół wyspy. Z uwagi na znaczne zamulenie dna i znikomą widoczność, badania podwodne nie dały pozytywnych rezultatów.

JANKOWICE, pow. Chrzanów	patrz epoka brązu
JANUSZOWICE, pow. Miechów	patrz wczesne średniowiecze
JUSZKOWO, pow. Gdańsk Stanowisko 3	patrz epoka brązu
KAMIENIEC, pow. Gliwice Stanowisko 2	Muzeum Górnośląskie w Bytomiu

Badania prowadzili Elżbieta i Jerzy Szydlowski. Finansowało Muzeum Górnośląskie w Bytomiu. Czwarty sezon badań. Ogoda otwarta kultury łużyckiej z okresu halszackiego i grodzisko wczesno-średniowieczne z VII-IX wieku.

Stanowisko położone jest na lewym brzegu rzeki Dramy, na z natury obronnym, wysokim cyplu terasy rzecznej, wcinającym się w dolinę zalewową. Wykop o powierzchni 62,5 m², założono obok wykopu z roku 1965 tak, że obejmował on część usypiska wału oraz jego rozsypisko po stronie wewnętrznej majdanu. W wykopie tym stwierdzono sytuację analogiczną do zaobserwowanej w trakcie wcześniejszych badań.

Warstwa kulturowa łużycka, o ciemnobrunatnym, miejscami prawie czarnym zabarwieniu zalegała jedynie jeszcze pod usypiskiem wału. Zawierała ona liczne fragmenty naczyń, wśród których wyróżniono duże naczynia zasobowe, garnki o obmazanych powierzchniach oraz ułamki wygładzonych naczyń stołowych, takich jak misy, czerpaki i czarki. Znalaziono też fragmenty glinianych niszczących form odlewniczych, połowę toporka rogowego oraz wisiołek brązowy. Na uwagę zasługuje kolisty "bruk", o średnicy około 1 m, ułożony ze skorup zalegających na bruku z płaskich kamieni wapiennych. Warstwę łużycką datować należy na okres halszacki, najprawdopodobniej na przełom podokresów C i D.

Nad warstwą łużycką zalegały resztki rozoranego usypiska wału wczesno-średniowiecznego grodu. Stwierdzono ślady jego destrukcji spowodowanej pożarem